

Š i f r a k a n d i d a t a :

--

Državni izpitni center

SPOMLADANSKI IZPITNI ROK

UMETNOSTNA ZGODOVINA

Izpitna pola

Ponedeljek, 7. junij 2010 / 120 minut

Dovoljeno gradivo in pripomo ki:
Kandidat prinese nalivno pero ali kemi ni svin nik.
Kandidat dobi dva ocenjevalna obrazca.
Izpiti poli je priložena barvna priloga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpisite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani in na ocenjevalna obrazca).

Izpiti pola vsebuje 9 strukturiranih nalog, od katerih jih izberite 7. Število točk, ki jih lahko dosežete, je 126; vsaka naloga je vredna 18 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prvih sedem nalog, ki ste jih reševali.

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Rešitve, ki jih pišete z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom, vpisujte v izpitno polo v za to predvideni prostor. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z nič (0) točkami.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 32 strani, od tega 2 prazni. Barvna priloga ima 4 strani.

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. IKONOGRAFIJA

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

- A) Po priznanju krščanske vere je umetnost zajemala iz temeljnega besedila, ki ga delimo v dva velika dela, urejena glede na zgodovinske dogodke. Poimenujte knjigo in njena dva dela. Štiri upodobitve iz slikovnega gradiva temeljijo na vsebini v tej knjigi. Napišite številke slik, ki spadajo v prvi oziroma drugi del.

(3 točke)

- B) V imenovanem besedilu ni opisano življenje svetnikov. Kateri dve sliki upodabljata svetnika? Imenujte obe deli in njuna avtorja.

(3 točke)

- C) Nabožne upodobitve so praviloma izbrane tako, da vsebujejo tudi moralno sporočilo. Oglejte si sliko 7, opišite motiv ter napišite, kakšno je sporočilo upodobitve.

(3 točke)

- D) Oglejte si sliko 4: Michelangelo je na stropu Sikstinske kapele upodobil več prizorov iz zgodovine človeštva in jih obdal s številnimi osebami. Napišite, kaj je glavna vsebina stropne poslikave, in imenujte dva prizora. Napišite, kaj pomenijo ob straneh upodobljeni moški in ženske.

(4 točke)

- E) Na sliki 3 je upodobljen dogodek iz Kristusovega življenja. Napišite ime avtorja in naslov slike. Kateri trenutek tega dogodka je upodobljen?

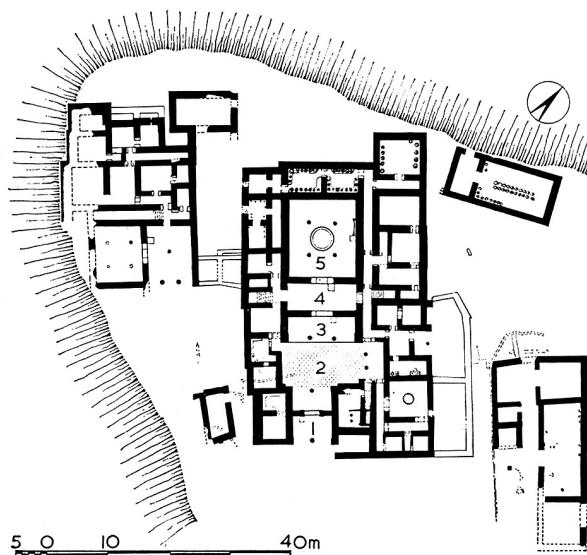
(3 točke)

- F) Na slikah 1 in 2 je ena od upodobljenih oseb Marija. Poimenujte ikonografska motiva na slikah 1 in 2.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

(2 točki)

2. GRŠKA ARHITEKTURA

Slika 1

- A) Oglejte si tloris na sliki 1, imenujte kulturo, ki ji pripada, poimenujte ta arhitekturni tip in ga opišite, razložite njegov vpliv na nadaljnji razvoj arhitekture.

(4 točke)

Slika 2

- B) Pomemben del grškega mesta (polis) je bila akropola. Še danes je dobro ohranjena v Atenah (slika 2). Predstavite pomen akropole za grško mesto in imenujte vsaj dve stavbi na atenski akropoli.

(3 točke)

Slika 3

- C) Na sliki 3 vidite značilen grški tempelj. Napišite, v katerem stebrnem redu je zgrajen. Opišite značilnosti tega reda.

(4 točke)

- D) Imenujte slavnega kiparja, ki je izdelal kiparski okras za svetišče na sliki 3; napišite, kje so se nahajale znane reliefne upodobitve.

(3 točke)

Slika 4

Slika 5

Slika 6

- E) Grška arhitektura je pomembna za vso poznejšo evropsko kulturo in umetnost. Na katera poznejša obdobja je vplivala in s čim? (Slikovno gradivo 4, 5 in 6.)

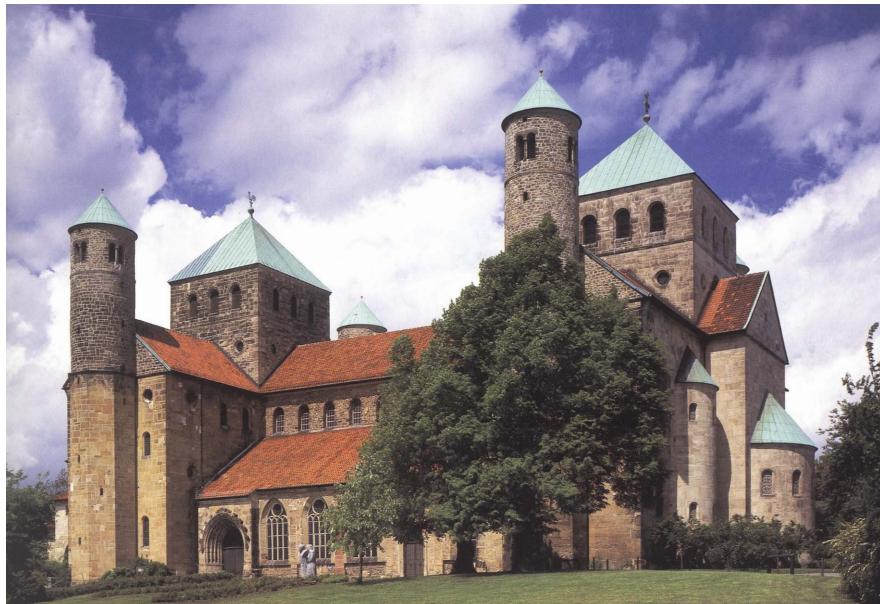

(4 točke)

3. KAROLINŠKO-OTONSKA UMETNOST

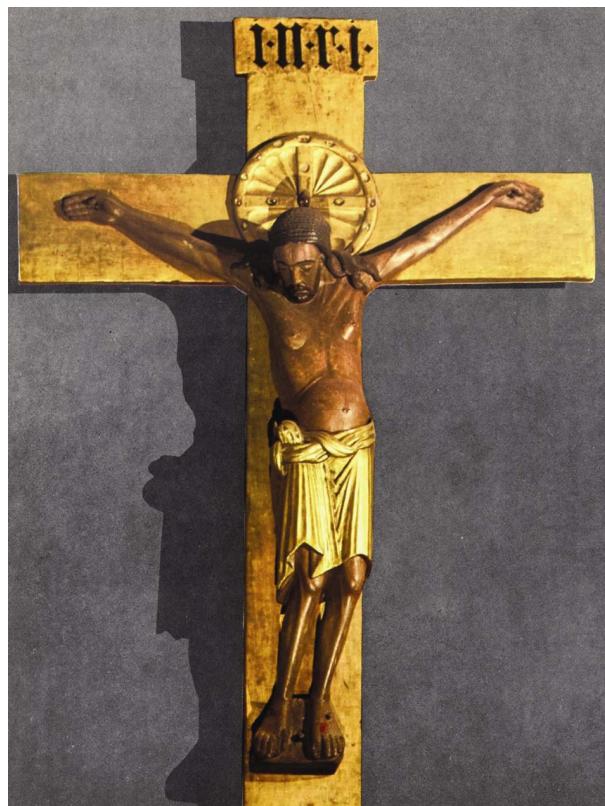
Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

- A) Oglejte si upodobitve in napišite stoletja, v katerih so ta dela nastala. Imenujte, v katerih deželah je ta umetnost cvetela.

(2 točki)

- B) Karolinška umetnost se je močno zgledovala po antičnih dosežkih. Opredelite, katere antične stavbne prvine so poskušali posnemati ustvarjalci del na slikah 1, 5 in 6. Na kaj spominja pritlični del stavbe na sliki 1?

(3 točke)

- C) Poimenujte cerkev na sliki 2; navedite vsaj tri bistvene značilnosti te arhitekture.

(4 točke)

- D) Oglejte si slike 5 in 6. Napišite, koga upodabljava. Primerjajte značilnosti teh dveh upodobitev (okolje, atributi in oblačila).

(4 točke)

- E) Na sliki 3 je relief, ki je krasil platnice evangeliarja. Napišite, kaj je upodobljeno v sredinskem polju, in poimenujte dva prizora na manjših stranskih poljih.

(3 točke)

- F) Slika 4 kaže skoraj dva metra veliko kiparsko delo, ki je imenovano po škofu Geronu. V primerjavi z upodobitvijo na sliki 3 je vsebina drugačna. Napišite, kako se imenuje ta ikonografski motiv in katera je bistvena novost v vsebini upodobitve.

(2 točki)

4. GOTIKA NA SLOVENSKEM

(Slike so tudi v barvni prilogi.)

Slika 1

Slika 2

- A) Eden prepoznavnih gotskih spomenikov na Slovenskem je kapela, ki jo vidite na sliki 1. Poimenujte kapelo in mesto, v katerem je.

(2 točki)

- B) Predstavite arhitekturne značilnosti, ki kažejo, da je kapela nastala v gotskem obdobju.

(3 točke)

Slika 3

- C) Kapela ima tudi bogat kiparski okras iz gotskega obdobja. Navedite tri primere.

(2 točki)

- D) Gotsko kiparstvo lahko natančneje razdelimo v več slogovnih stopenj. Oglejte si kipa na slikah 2 in 3 ter ju primerjajte med seboj – predstavite njune oblikovne značilnosti in ju na podlagi tega umestite v ožje slogovno obdobje, ki mu pripadata.

(5 točk)

- E) Cerkveno stensko slikarstvo doživi v gotiki na Slovenskem svojevrsten razcvet. Posebno vlogo imajo t. i. opominjajoči motivi – dva med njimi vidite na slikah 1 in 2 v barvni prilogi. Poimenujte motiva in kraja (nahajališči) obeh poslikav.

Slika 1: _____

Slika 2: _____

(4 točke)

- F) Opišite in razložite motiv na sliki 2 v barvni prilogi.

(2 točki)

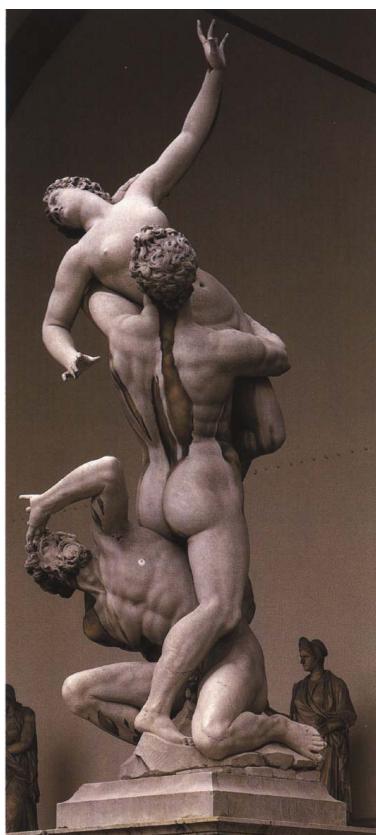
5. RENESANČNO KIPARSTVO

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

Slika 6

Slika 7

- A) Spomeniki na slikah 1–7 pripadajo italijanski renesansi. Ustrezno razvrstite dela v obdobje.

Zgodnja renesansa _____

Visoka renesansa _____

Pozna renesansa (manierizem) _____

(3 točke)

- B) Na nove kiparske naloge v renesansi so vplivali motivi iz antike. Imenujte dva motiva, katere materiale so kiparji najpogosteje uporabljali.

(3 točke)

- C) Poimenujte delo na sliki 5, navedite avtorja in kraj, kjer je to delo.

(3 točke)

- D) Avtor dela na slikah 5 in 6 je upodobil isti motiv večkrat. Primerjajte deli in opišite razlike – vsebinske in oblikovne v obravnavi motiva.

(3 točke)

- E) Delo na sliki 2 kaže znanega svetopisemskega junaka stare zaveze. Poimenujte ga in opišite njegovo zgodbo.

(3 točke)

- F) Natančno si oglejte delo na sliki 3 in opišite tri značilnosti slogovnega obdobja, ki mu delo pripada.

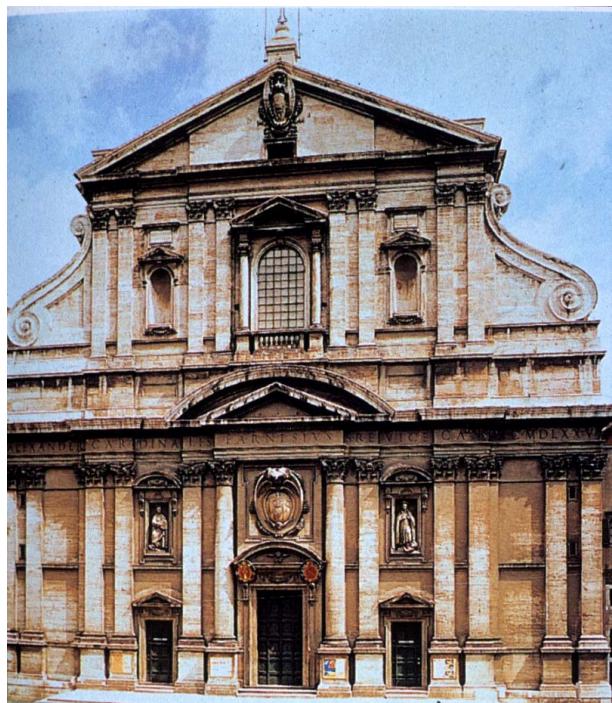

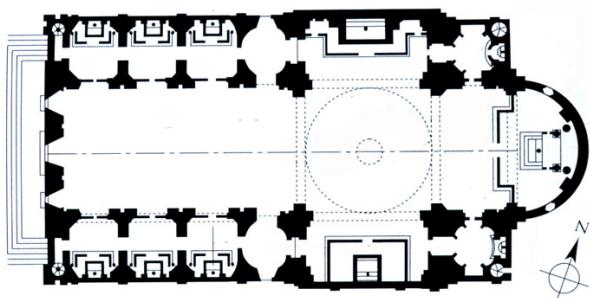

(3 točke)

6. PREPOZNAVANJE OBDOBJA

Slika 1a

Slika 1b

Slika 2a

Slika 2b

Slika 3

Slika 4a

Slika 4b

Slika 5

Slika 6

- A) Arhitektura katerega umetnostnozgodovinskega obdobja je predstavljena v slikovnem gradivu? V katerih dveh stoletjih se ta slog razvija?

(2 točki)

- B) Cerkev, ki jo vidite na slikah 1a in 1b, je pomembno vplivala na razvoj arhitekture tega obdobja v katoliških deželah. Opišite njen tloris.

(3 točke)

- C) Na slikah 2a in 2b vidite slovensko cerkev, ki je nastala pod vplivom cerkve na sliki 1a. Poimenujte cerkev na slikah 2a in 2b ter njenega arhitekta. Kateri elementi v notranjščini dopolnjujejo značilnosti obdobja, v katerem je cerkev nastala?

(3 točke)

- D) Kateri arhitekturni elementi ustvarjajo monumentalno in razgibano pročelje cerkve na sliki 3? (Tri navedbe.)

(3 točke)

- E) a) Tudi posvetna arhitektura doživi v tem obdobju razcvet. Značilen arhitekturni tip vidite na slikah 4a, 4b, 5 in 6. Poimenujte dvorec na sliki 4a in 4b ter njegovega naročnika.

(2 točki)

- b) Razložite, zakaj ta dvorec označujemo za celostno umetnino.

(3 točke)

- F) Poimenujte dvorca, ki sta nastala v tem obdobju na Slovenskem ter ju vidite na slikah 5 in 6.

Slika 5: _____ Slika 6: _____

(2 točki)

7. NEOKLASICIZEM

(Slike so tudi v barvni prilogi.)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

- A) Kdaj se pojavi neoklasicizem? Eden pomembnih neoklasicističnih avtorjev je bil Slovenec – navedite njegovo ime in naslov vsaj enega njegovega dela.

(3 točke)

- B) Navedite bistvene slogovne značilnosti neoklasicistične arhitekture. Glejte slike 1 in 2.

(3 točke)

- C) Navedite avtorja, naslov in vsebino kiparskega dela na sliki 3.

(3 točke)

- D) Ob slikah 3 in 4 razložite vpliv antike na neoklasicistično kiparstvo.

(3 točke)

- E) Razložite moralne vrednote in etiko neoklasicizma – pomagajte si s slikami 3, 4 in 5 v barvni prilogi.

(3 točke)

- F) Ob slikah 3, 4 in 5 v barvni prilogi navedite tri oblikovne značilnosti neoklasicističnega slikarstva.

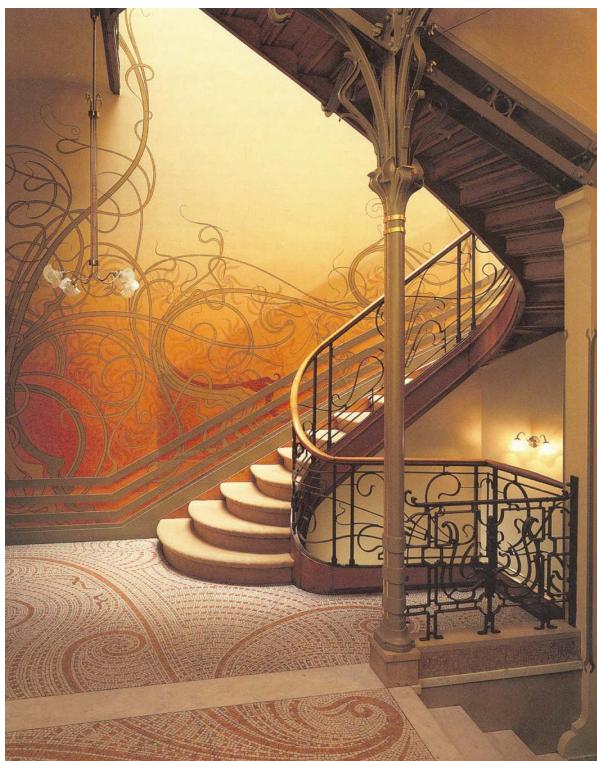
(3 točke)

8. PREPOZNAVANJE OBDOBJA

(Slike so tudi v barvni prilogi.)

Slika 1

Slika 2

Slika 3

Slika 4

Slika 5

- A) Umetnost okoli 1900 ima po večini evropskih držav podobne značilnosti, vendar različna imena. Navedite vsaj dva izraza, ki ju uporabljamo za opredelitev tega sloga. Napišite, v katerih umetnostnih zvrsteh se je uveljavil (gl. reprodukcije – tudi sliki 6 in 7 v barvni prilogi).

(4 točke)

- B) Na slikah 1–4 so razvidne značilnosti secesijskega sloga v arhitekturi. Opišite vsaj štiri oblikovne lastnosti teh stvaritev.

(4 točke)

- C) Oglejte si sliko 4 kot primer tega sloga v ljubljanski arhitekturi. Zakaj se je ta slog uveljavil okoli 1900 v Ljubljani? Navedite imeni vsaj dveh arhitektov tega časa v Sloveniji.

(3 točke)

- D) Oglejte si sliko 6 v barvni prilogi, ki je delo znanega secesijskega slikarja. Navedite njegovo ime ter na podlagi te slike in slike na ilustraciji številka 7 v barvni prilogi opišite tri oblikovne in vsebinske značilnosti tega slikarstva.

(4 točke)

- E) Oglejte si pasno zaponko na sliki 5. Kako imenujemo to stroko ustvarjanja? Katere značilnosti sloga okoli 1900 prepozname? (Navedite vsaj dve.)

(3 točke)

9. MODERNIZEM IN ZGODOVINSKE AVANTGARDE

(Slike so v barvni prilogi.)

- A) Povežite navedene pojme s slikovnim gradivom 8–13 v barvni prilogi:

a) ready-made _____	c) suprematizem _____	e) fauvizem _____
b) asemblaž _____	d) konstruktivizem _____	f) kolaž _____
- (6 točk)

- B) Opredelite pojem modernizem in navedite njegove temeljne značilnosti (vsaj dve navedbi).

(3 točke)

- C) Fauvizem prinese novosti v umetnost modernizma; napišite katere. Pomagajte si s slikovnim gradivom v barvni prilogi.

(3 točke)

- D) Kako so futuristični umetniki likovno izrazili svojo željo po gibanju in svobodi? Glejte slike v barvni prilogi.

(3 točke)

- E) Dadaizem je imel močan vpliv na razvoj sodobne konceptualne umetnosti. Katere lastnosti dadaizma so najbolj vplivale na razvoj sodobne umetnosti? Glejte slike v barvni prilogi.

(3 točke)

Prazna stran